
> Rode lijster pakt rode lijster

Bericht uitgegeven door Zoogdiervereniging VZZ op donderdag 6 november 2008

Een zeer bijzondere foto van een zeldzame waarneming: rode lijst-soort steenuil vangt de rode lijst-soort wezel.

Waarnemingen van wezels zijn schaars. Dit komt niet alleen doordat de wezel lastig te vinden is; de wezel is ook minder talrijk geworden. Dit was dan ook de reden dat het dier als 'Kwetsbaar' op het voorstel van de Rode Lijst van Kwetsbare en Bedreigde Zoogdieren terecht is gekomen.

De reden voor de achteruitgang van dit diertje moet gezocht worden in het verdwijnen van het kleinschalige landschap. De wezel heeft "rommel" nodig: ongemaaide overhoekjes en akkerranden, heggen en houtstapels. En die zijn de laatste decennia steeds schaarser geworden.

Een wezel is een opmerkelijke prooi voor een steenuil. Doorgaans bestaat het dieet uit allerlei kleine ongewervelde prooidieren, zoals regenwormen, rupsen, meikevers en larven. Ook grotere prooien zoals muizen en vogels worden gepakt. In minder grote aantallen, maar op basis van gewicht vormen deze een belangrijk onderdeel van het menu.

Een volwassen wezel weegt zo'n 90 gram, wat een flinke buit is voor een steenuil die tussen de 170 en 210 gram weegt. De gemiddelde veldmuis weegt slechts 25

gram. In jaren met veel muizen vormen kleine zoogdieren het stapelvoedsel, waarbij de veldmuis en bosmuis favoriet zijn.

De steenuil is een steeds zeldzamere verschijning geworden, sinds begin jaren zestig is het aantal broedparen met 50 tot 75 procent afgenomen. Zo is de steenuil op de Rode Lijst van onze kwetsbare en bedreigde broedvogels beland.

Naar huidige inzichten is het grootste knelpunt voor de steenuil het steeds verder verslechterende voedselbiotoop. Hun leefgebied is ineengekrompen door verstedelijking en uitbreiding van industrieterreinen en wegen. Diversiteit en aanbod van voedsel zijn afgenomen door pesticidengebruik, omzetting van grasland in bouwland en intensief grondgebruik.

In het kader van het project 'Steenuil onder de pannen' heeft in 2007 en 2008 onderzoek naar de voedselkeus en het terreingebruik van steenuilen in de Achterhoek plaatsgevonden. Met dit project proberen Landschapsbeheer Nederland, STONE, Vogelbescherming Nederland en SOVON het platteland weer aantrekkelijker te maken voor steenuilen.

Om meer te weten te komen over de exacte biotoopeisen zijn er in beide jaren zes steenuilen gezenderd. Daarnaast zijn met behulp van camera's in de nestkasten de aangevoerde prooien geregistreerd, en kon worden bepaald waar wat gevangen is.

Deze gegevens worden gebruikt om optimaal advies te kunnen geven over hoe mensen hun erf of tuin weer aantrekkelijker voor steenuilen kunnen maken. Dit jaar bleken er vooral veel kleinere prooien zoals rupsen, larven en regenwormen te worden aangevoerd en weinig muizen. Dat bleek ook uit de prooihoeveelheden: bij één paar werden in een maand tijd maar liefst 3045 prooien aan de jongen gevoerd, waaronder zich ook twee vleermuizen bevonden!

Meer informatie over steenuilen en het project 'Steenuil onder de pannen' is te vinden op de sites van STONE, Vogelbescherming en SOVON.

Foto: André Eijkenaar (foto eerder gepubliceerd in Zoogdier nummer 3, 2008)

Tekst: Loes ([SOVON](#)) en Jasja Dekker([Zoogdierverseniging VZZ](#))